

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi kemikaalilain
sekä rikoslain 44 luvun 1 §:n ja 48 luvun 1 §:n muuttami-
sesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kemikaalilakia (744/1989) siltä osin kuin on välttämätöntä kemikaaleja koskevan Euroopan yhteisön niin sanotun REACH-asetuksen tullessa voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2007.

Kemikaalilakia muutettaisiin siten, että siitä kumottaisiin REACH-asetuksen kanssa päällekkäiset, käyttöturvallisuustiedotetta koskevat säännökset. Lisäksi laissa säädettäisiin REACH-asetuksen täytäntöönpanon edellyttämistä toimivaltaisista viranomaisista, käyttöturvallisuustiedotetta ja tietojen toimittamista koskevien REACH-asetuksen mukaisten velvoitteiden rikkomisesta aiheutuvista rangaistuksista sekä REACH-asetuksen mukaisesta kansallisesta neuvon-

tapalvelusta vastaavista viranomaisista. Tietojen toimittamista koskevaan pykälään lisättäisiin viittaus REACH-asetukseen. Lakiin lisättäisiin myös REACH-asetuksen mukainen asetuksenantovaltuus poikkeusmahdollisuudesta tietyissä maanpuolustusta koskevissa tapauksissa.

REACH-asetuksen johdosta esitetään muutettavaksi myös rikoslain (39/1889) 44 luvun 1 § ja 48 luvun 1 §. Kyseisellä muutoksella terveys- ja ympäristörikoksia koskeviin säännöksiin lisättäisiin viite REACH-asetukseen.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti REACH-asetuksen kanssa 1 päivänä kesäkuuta 2007.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT	3
1. Johdanto	3
1.1. Myöhemmin toteutettavat säädösmuutokset.....	4
2. Nykytila.....	4
2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö.....	4
2.2. Neuvontapalvelun järjestäminen muissa EU-maissa	4
3. Esityksen keskeiset ehdotukset	5
4. Esityksen vaikutukset	5
4.1. Taloudelliset vaikutukset	5
4.2. Vaikutukset viranomaisten toimintaan	5
4.3. Terveys- ja ympäristövaikutukset	8
4.4. Yhteiskunnalliset vaikutukset.....	8
5. Asian valmistelu	8
5.1. Valmisteluvaiheet ja -aineisto	8
5.2. Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen.....	8
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	10
1. Lakiehdotusten perustelut	10
1.1. Kemikaalilaki	10
1.2. Rikoslaki	11
2. Tarkemmat säännökset ja määräykset.....	12
3. Voimaantulo	13
LAKIEHDOTUKSET	14
kemikaalilain muuttamisesta.....	14
rikoslain 44 luvun 1§:n ja 48 luvun 1 §:n muuttamisesta	16
LIITE	18
RINNAKKAISTEKSTIT	18
kemikaalilain muuttamisesta.....	18
rikoslain 44 luvun 1§:n ja 48 luvun 1 §:n muuttamisesta	22

YLEISPERUSTELUT

1. Johdanto

Kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/105/EY ja 2000/21/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 1907/2006, jäljempänä *REACH-asetus* on Euroopan unionin jäsenmaita sitova uusi kemikaaleja koskeva säädös, joka hyväksyttiin 18 päivänä joulukuuta 2006. Asetus julkaistiin EU:n virallisessa lehdessä 30 päivänä joulukuuta 2006 (EUVL N:o L396). REACH-lyhenne tarkoittaa kemikaalien rekisteröintiä (Registration), arviointia (Evaluation) ja lupamenettelyä (Authorization of CHemicals). REACH-asetuksen tavoitteena on varmistaa terveyden- ja ympäristönsuojelun korkea taso koko EU-alueella. Tarkoituksena on lisätä EU:n kemianteollisuuden kilpailukykyä varmistamalla korkea turvallisuustaso ja edistämällä tuotekehitystä. Keinoina tavoitteiden toteuttamisessa ovat aineiden rekisteröinti keskustietokantaan, tiettyjen aineiden arviointi, haitallisimpien aineiden lupamenettely sekä ns. suojaverkko kemikaalien kiellot ja rajoitukset. Uusi järjestelmä perustuu periaatteeseen, jonka mukaan aineiden valmistajien, maahantuojien ja jatkokäyttäjien on varmistettava, että heidän valmistamansa, maahantuomansa tai käyttämänsä aineet eivät vaikuta haitallisesti ihmisten terveyteen tai ympäristöön. REACH-asetuksella perustetaan Euroopan kemikaalivirasto, joka aloittaa toimintansa Helsingissä 1 päivänä kesäkuuta 2007. Kemikaalivirasto hallinnoi REACH-

järjestelmää. Eduskunnalle on tiedotettu REACH-asetuksesta U-kirjeellä 9/2004 19 päivänä huhtikuuta 2004, sekä U-jatkokirjelmällä 14 päivänä lokakuuta 2005.

REACH-asetus on suoraan sovellettavaa oikeutta, ja se tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2007. REACH-asetuksen säännöksiä sovelletaan kuitenkin vaiheittain 1 päivästä kesäkuuta 2007, 1 päivästä kesäkuuta 2008, 1 päivästä elokuuta 2008, 1 päivästä kesäkuuta 2009 ja 1 päivästä joulukuuta 2010 alkaen. REACH-asetuksen siirtymäaikojen vuoksi myös kansallinen täytäntöönpano toteutetaan vaiheittain.

Asetuksen velvoitteiden täytäntöönpano käynnistyy asteittain siten, että käsiteltävien aineiden määrä lisääntyy koko ajan. Tuotantomäärältään suurimmat sekä vaikutuksiltaan haitallisimmat aineet käsitellään täytäntöönpanon alkuvaiheessa vuodesta 2008 alkaen.

Tässä esitetty kemikaalilain muutos koskee ainoastaan niitä REACH-asetuksen säännöksiä, joilla ei ole erillistä siirtymäaikaa. REACH-asetuksen täytäntöönpano edellyttää tässä vaiheessa säännösten antamista asetuksen toimivaltaisista viranomaisista, käyttöturvallisuustiedotetta ja tietojen toimittamista koskevien REACH-asetuksen velvoitteiden rikkomisesta seuraavista rangaistuksista sekä REACH-asetuksen mukaisesta kansallisesta neuvontapalvelusta vastaavista viranomaisista. Koska käyttöturvallisuustiedotetta koskeville REACH-asetuksen säännöksille ei ole siirtymäaikaa, niitä sovelletaan heti 1 päivästä kesäkuuta 2007 alkaen, ja siksi vastaavat kansalliset säädökset on kumottava. Näiden asioiden täytäntöönpanoa koskevien kansallisten säännösten tulisi olla voimassa asetuksen voimaantullessa 1 päivänä kesäkuuta 2007.

Rikoslain terveys- ja ympäristörikoksia koskeviin säännöksiin esitetään lisättäväksi

viittaus REACH-asetukseen. Esitettävä muutos koskisi mahdollisia rangaistusseuraamuksia 1 päivänä kesäkuuta 2007 sekä sen jälkeenkin sovellettavien REACH-asetuksen velvoitteiden rikkomisesta.

1.1. Myöhemmin toteutettavat säädös-muutokset

Kansallisesti REACH-asetuksen täytäntöönpanon valmistelua jatketaan ja tavoitteena on, että täydentävä hallituksen esitys kemikaalilain muuttamiseksi annetaan vuoden vaihteessa 2007-2008 REACH-asetuksen 1 päivästä kesäkuuta 2008 ja sen jälkeen sovellettavien säännösten täytäntöönpanemiseksi.

Kemikaaliasetuksen (675/1993) käyttöturvallisuustiedotetta koskevat säännökset sekä sosiaali- ja terveysministeriön asetus käyttöturvallisuustiedotteesta (1202/2001) kumotaisiin REACH-asetuksen voimaantuloon 1 päivänä kesäkuuta 2007 mennessä.

Vaarallisten valmisteiden luokitusta, pakkaamista ja merkintöjä koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 1999/45/EY, jäljempänä *seosdirektiivi*, 17 artiklassa on asetettu jäsenmaille velvollisuus kerätä tietoja markkinoilla olevista valmisteista. Tämän velvoitteen täytäntöönpanemiseksi annettua kemikaalitietojen toimittamista koskevaa sosiaali- ja terveysministeriön asetusta (374/2002) muutettaisiin REACH-asetuksen mukaiseksi.

REACH-asetuksen johdosta kumottaisiin vielä myöhemmin sellaisia kemikaaleja koskevista kielloista ja rajoituksista annettuja valtioneuvoston päätöksiä ja asetuksia, joita koskevat säännökset korvautuvat 1 päivänä kesäkuuta 2009 voimaan tulevilla REACH-asetuksen säännöksillä.

2. Nykytila

2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö

Käyttöturvallisuustiedotetta koskeva sääntely perustuu nykyisin seosdirektiiviin 1999/45/EY. Käyttöturvallisuustiedotetta koskevat säännökset on täytäntöön pantu kansallisesti kemikaalilaila (744/1989), kemikaaliasetuksella (675/1993) sekä käyttötur-

vallisuustiedotteesta annetulla sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella (1202/2001). Kemikaalilain nojalla Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus (STTV) ja Suomen ympäristökeskus (SYKE) vastaavat toimivaltaisen viranomaisen tehtävistä eräiden nyt kumoutuvien EY-säädösten osalta. Kemikaalilain ja sen nojalla annettujen säännösten vastaisen toiminnan seuraamuksista on tällä hetkellä säädetty kemikaalilaissa ja rikoslaissa. Kemikaalilaki koskee myös tiettyjä erityisalueita, kuten biosidivalmisteet, joita koskeva sääntely perustuu sellaiseen EY-lainsäädäntöön, joka jää voimaan REACH-asetuksen voimaantultuakin.

2.2. Neuvontapalvelun järjestäminen muissa EU-maissa

REACH-asetuksen edellyttämä neuvontapalvelu on osassa EU:n jäsenmaista jo toiminnassa ja osassa valmisteilla. Ruotsissa neuvontapalvelusta vastaisi ympäristöministeriön alainen kemikaaliviranomainen (Kemikalieinspektionen), ja Tanskassa ympäristönsuojelun keskusvirasto Miljøstyrelsen. Alankomaiden neuvontapalvelu on käynnistynyt 1 päivänä tammikuuta 2007. Tehtävä on annettu SenterNovem-viraston ja kansallisen terveys- ja ympäristöinstituutin (the National Institute of Public Health and Environment –RIVM) tehtäväksi.

Euroopan komissio käynnisti keväällä 2006 hankkeen, jossa laadittiin suosituksia siitä, miten REACH-asetuksen mukainen neuvontapalvelu perustetaan ottaen huomioon erityisesti pienille ja keskisuurille yrityksille suunnatun neuvonnan tarve. Hanke toimi myös tilaisuutena vaihtaa kokemuksia ja tietoa jäsenmaiden välillä. Loppuraportti julkaistiin tammikuussa 2007.

REACH-asetuksen käytännön täytäntöönpanoa käsittelevä komission työryhmä (Commission Working Group on the Practical Preparations for REACH, CWG), jossa on komission lisäksi mukana jäsenmaiden edustajat, päätti perustaa jäsenmaiden neuvontapalveluista koostuvan verkoston, johon myös Euroopan kemikaaliviraston neuvontapalvelu osallistuu. Verkosto koostuu sähköisestä neuvontapalvelufoorumista sekä jäsenmaiden neuvontapalvelujen ja Euroopan kemikaalivi-

raston neuvontapalvelun yhteyshenkilöiden verkostosta. Tarkoituksena on yhtenäistää annettavaa neuvontaa ja sen sisältöä.

3. Esityksen keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan, että EY:n REACH-asetuksen toimivaltaisina viranomaisina toimisivat Suomen ympäristökeskus ja Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus kumpikin omalla toimialallaan.

REACH-asetuksen mukainen neuvontapalvelu esitetään järjestettäväksi Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen ja Suomen ympäristökeskuksen yhteistyönä.

Kemikaaleja koskevien tietojen toimittamista koskevaan pykälään lisättäisiin viittaus REACH-asetukseen.

Käyttöturvallisuustiedotetta koskevat säännökset kumottaisiin kemikaalilaista, koska vastaavat säännökset sisältyvät REACH-asetukseen.

REACH-asetuksen käyttöturvallisuustiedotetta koskevien velvoitteiden rikkomisesta (kemikaalirikkomus) seuraavista rangaistuksista esitetään säädettäväksi kemikaalilain 52 §:ssä. Nämä rangaistukset olisivat sakkorangaistuksia. Esityksessä on pyritty ottamaan huomioon suhteellisuusperiaate, jonka mukaan rangaistusuhan yhteisön oikeuden vastaisista teoista on oltava riittävän tehokas ja sen tulee vaikuttaa ennaltaehkäisevästi, mutta sen on oltava myös oikeasuhtainen teon vakavuuteen nähden.

Lisäksi esitetään asetuksenantovaltuutta erityisissä tapauksissa säätää poikkeuksia kemikaalilain ja REACH-asetuksen noudattamisesta maanpuolustuksen vuoksi. REACH-asetus sisältää tätä koskevan poikkeamismahdollisuuden.

Rikoslain terveys- ja ympäristörikoksia (luvut 44 ja 48) koskeviin säännöksiin lisättäisiin viittaus REACH-asetukseen.

4. Esityksen vaikutukset

4.1. Taloudelliset vaikutukset

Yritysvaikutukset

Ehdotetulla kemikaalilain muutoksella ei sellaisenaan ole taloudellisia vaikutuksia yri-

tystoimintaan. REACH-asetuksen velvoitteiden täyttämistä aiheutuu erityisesti kemikaalien valmistajille ja maahantuojille kustannuksia, joita on arvioitu REACH-asetusta koskevassa valtioneuvoston U-kirjelmässä ja U-jatkokirjelmässä Eduskunnalle (U9/2004).

Julkistaloudelliset vaikutukset

Ehdotettu kemikaalilain muutos vaikuttaa lähinnä viranomaistoimintaan ja sen organisointiin.

4.2. Vaikutukset viranomaisten toimintaan

REACH-asetuksen menettelyjen hallinnoinnissa on Euroopan kemikaalivirastolla keskeinen rooli, mutta asetus edellyttää myös jäsenvaltioiden panostusta asetuksen täytäntöönpanoon. Jäsenvaltioiden toimivaltaisilla viranomaisilla on suoraan vastuullaan tiettyjä toimenpiteitä kuten rekisteröityjen aineiden arviointi, lupaprosessiin otettavien aineiden tunnistaminen, harmonisoitujen luokitus- ja merkintäehdotusten tekeminen sekä kiello- ja rajoitusehdotusten tekeminen.

REACH-asetuksen edellyttämien päätösten valmistelu Euroopan kemikaalivirastossa tapahtuu pääosin kemikaalivirastoon perustettavissa kolmessa komiteassa: jäsenvaltioiden komitea, riskinarviointikomitea ja sosioekonomisia analyysejä käsittelevä komitea. Komiteat koostuvat jäsenvaltioiden esittämistä asiantuntijoista, jotka Euroopan kemikaaliviraston hallintoneuvosto nimittää. Valinnassa tullaan painottamaan ehdokkaiden asiantuntemusta ja kokemusta komiteoissa käsiteltävissä asioissa. Toimivaltaiset viranomaiset velvoitetaan REACH-asetuksessa tukemaan komiteoiden työtä, vaikkakaan ei ole välttämätöntä, että komiteatyöhön osallistuisivat nimenomaan toimivaltaiset viranomaiset. Jäljempänä esitetyissä työmääräarvioissa on em. komiteoiden työhön osallistuminen sisällytetty arvioihin.

Useissa REACH-asetuksen mukaisissa menettelyissä lopulliset päätökset Kemikaaliviraston valmistelun pohjalta tekee Euroopan komissio niin sanotulla komitologiamenettelyllä määräenemmistöpäätöksinä, jolloin päätösten tekoon osallistuvat jäsenvaltioiden

toimivaltaiset viranomaiset.

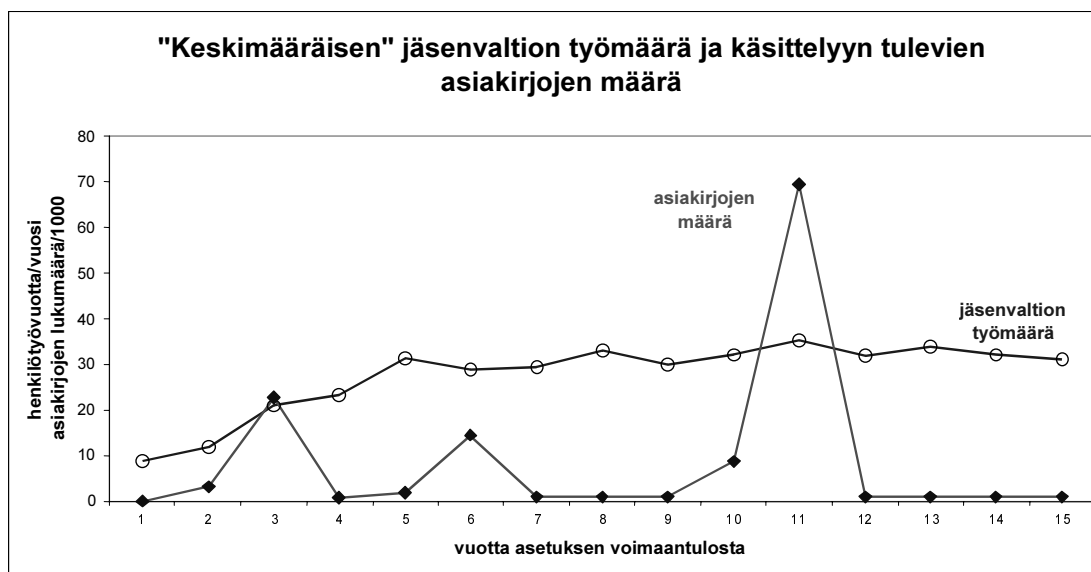
Toimivaltaisista viranomaisista esitetään säädettäväksi tämän esityksen mukaisen kemikaalilain 8 a §:ssä.

REACH-asetuksen viranomaistehtävien hoitamisesta aiheutuva työmäärä

Käsiteltävien asioiden määrä kasvaa asetuksen täytäntöönpanon käynnistyttyä nopeasti erittäin suureksi. Komissio on arvioinut, että ensimmäisen 11 vuoden kuluessa aineiden rekisteröintejä tullaan tekemään yli 73 000 (joista 3500 markkinoille tulevia uusia aineita ja lähes 70 000 markkinoilla olevia aineita). Luvanvaraisia aineita koskevien lupahakemusten määrän komissio on arvioinut vakiintuvan asteittain hieman yli 400 hakemuksen vuotuiselle tasolle ja vastaavasti käsiteltäviin tulevien aineita koskevien kielto- ja rajoitusehdotusten 12 ehdotuksen vuotuiselle

tasolle. Käsiteltävien asiakirjojen määrää lisäävät vielä välituotteiden tavanomaisia rekisteröintejä kevyemmällä menettelyllä tapahtuvat rekisteröinnit sekä tuotekehityksessä ja prosessikehityksessä käytettäviä aineita koskevat ilmoitukset. Komissio on näillä perusteilla arvioinut Kemikaalivirastossa tarvittavien henkilöressurssien määrää. Samassa yhteydessä komissio on arvioinut menettelyjen toimivuuden edellyttämän jäsenvaltioiden panostuksen suuruutta henkilötyövuosina.

Komission laskelmien mukaan keskimääräisen jäsenmaan REACH-asetuksen mukaiset tehtävät edellyttävät ensimmäisenä kolmena vuonna 9 - 21 henkilötyövuotta (htv) vuodessa ja enimmillään vuosittain 35 htv 11 vuoden kuluttua asetuksen voimaan tulosta. (Kuva 1).

KUVA 1. Jäsenvaltioiden viranomaisten vuotuinen työmäärätarve REACH-asetuksen toimeenpanon edetessä.

Jäsenmaat saavat itse päättää tiettyjen laskelmiin sisältyvien tehtävien osalta (esim. aineiden arviointi, viraston asiakirjatarkistuksen seuranta ja kommentointi, rajoitusehdotusten tekeminen), minkälaisella panostuksella ne niihin osallistuvat. Tehtävien asianmukainen hoitaminen edellyttää, että jäsenmaat kantavat niistä yhteisesti vastuun. Jos Suomi ottaa tehtäväkseen kahden aineen arvioinnin/vuosi, lupamenettelyssä yhden aineen ehdotuksen tekemisen/kaksi vuotta, yhden

rajoitusehdotuksen tekemisen/kaksi vuotta ja yhden luokitus- ja merkintäehdotuksen /vuosi sekä osallistuu Euroopan kemikaaliviraston komiteoiden ja komission päätöksentekoon liittyvän komitean työhön täysimääräisesti se edellyttää, että Suomessa varataan tähän tarkoitukseen tarvittavat resurssit. Tämä tarkoittaisi henkilötyövuosina yhteensä Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksessa ja Suomen ympäristökeskuksessa:

Aika	2007-2009	2010-2012	2013-2015	2016-2021
Työmääräarvio	16htv/vuosi	25htv/vuosi	25htv/vuosi	25htv/vuosi

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen ja Suomen ympäristökeskuksen nykyisen kemikaalilainsäädännön toimeenpanotehtäviin käyttämistä resursseista vapautuu tähän käyttöön ensimmäisellä jaksolla yhteensä 6 htv ja sen jälkeen 2010 alkaen vielä 2 htv. Työmääräarvioissa on oletettu Suomen kokonaistyöpanokseksi noin 2/3 komission keskimääräiselle jäsenmaalle laskemasta työmäärästä. Arvio sisältää myös neuvontapalvelun vaatiman työmäärän ja viraston komiteoihin osallistumisen. Jos komiteatyö organisoidaan muulla tavoin kuin toimivaltaisten viranomaisten tehtäviksi, se vähentää vastaavalla määrällä toimivaltaisten viranomaisten työmäärää. Resurssilaskelmissa ei ole otettu huomioon valvonnan edellyttämiä resursseja.

REACH-asetuksen 121 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on asetettava asetuksen toimivaltaisten viranomaisten käyttöön riittävät resurssit, jotta nämä voivat niiden ja muiden käytettävissä olevien resurssien avulla suorittaa REACH-asetuksen mukaiset tehtävänsä oikea-aikaisesti ja tehokkaasti. Tehtävien suorittaminen edellyttää toimivaltaisten viranomaisten lisäresurssointia asetuksen täytäntöönpanon edetessä. Vuositasolla tarvittavat lisäresurssit tarkentuvat, kun kokonaiskäsitä täytäntöönpanosta täsmenyy.

Vuodelle 2008 tullaan esittämään 4 henkilötyövuoden lisäresurssitarvetta molemmille toimivaltaisille viranomaisille, sekä STTV:lle että SYKELLE REACH-asetuksen täytäntöönpanoa varten.

REACH-asetuksen mukainen neuvontapalvelu

REACH-asetuksen mukaisen kansallisen neuvontapalvelun järjestäminen esitetään annettavaksi Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen (STTV) ja Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) tehtäväksi. Neuvontapalvelun tehtävänä on antaa tietoa REACH-asetuksesta sekä vastata eri tahojen kysymyksiin REACH:n mukaisista velvoitteista ja tehtävistä. Kemikaalien valmistajat, maahantuoja, käyttäjät ja jakelijat (toiminnanharjoittajat) ovat neuvontapalvelun pääasiallinen kohderyhmä. Kaikkien EU-maiden on osoitettava neuvontapalvelusta vastaavat toimijat 1 kesäkuuta 2007 mennessä. Neuvontapalvelun järjestämisestä esitetään säädettyä täksi tämän esityksen mukaisen kemikaalilain 8 b §:ssä.

Neuvontapalvelu osallistuu lisäksi EU:n neuvontapalveluverkoston toimintaan neuvonnan yhtenäistämiseksi.

Esityksessä on päädytty siihen, että henkilöresurssien lisäksi hyvin toimivaan neuvontapalveluun tarvitaan verkkosivuston perustamiseen ja ylläpitoon, tiedotukseen ja ohjeistukseen, koulutusmateriaalin tuottamiseen ja käännöstoimintaan määrärahaa n. 56 000 € vuonna 2007 ja siitä eteenpäin n. 34 000 € vuodessa. Neuvontapalvelun tarvitsemat henkilöstöresurssit sisältyvät yllä luvussa 4.2. mainittuihin resurssiarvioihin.

EU:ssa on valmisteilla myös uusi asetus, jolla maailmanlaajuisesti hyväksytty, kemi-

kaalien yhdenmukaistettu luokitus- ja merkintäjärjestelmä (Globally Harmonised System for classification and labelling of chemicals, ns. GHS) saatettaisiin osaksi EY-lainsäädäntöä. GHS-järjestelmä ei suoranaisesti vaikuta tähän esitykseen, mutta siitä aiheutuu myöhemmin merkittäviä muutostarpeita kansalliseen lainsäädäntöön. Tarve myös GHS-asetusta koskevalle tiedotukselle ja neuvonnalle on asetuksen tultua voimaan merkittävä. Perustettavaa neuvontapalvelua tulisi voida käyttää myös tähän GHS-asetuksen mukaiseen neuvontaan.

REACH-asetuksen täytäntöönpanon valvonta

REACH-asetuksen täytäntöönpanon onnistumisen edellytyksenä on se, että jäsenvaltiot huolehtivat velvoitteiden noudattamisen valvonnasta. Valvonnan tehokas järjestäminen edellyttää merkittävää lisäpanostusta valvontaresursseihin. Tehtävien jakaminen eri viranomaisten kesken määritellään, kun mm. valvonnan organisointia koskeva hallituksen esitys myöhemmin tänä vuonna valmistellaan. Tässä esityksessä ei ole käsitelty valvonnan järjestämistä tai sen vaatimia resursitarpeita.

4.3. Terveys- ja ympäristövaikutukset

Tällä kemikaalilain muutoksella ei ole välittömiä terveys- tai ympäristövaikutuksia. REACH-asetuksen keskeinen tarkoitus on ehkäistä kemikaaleista aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja. Rangaistussäännösten tarkoitus on terveys- ja ympäristöhaittojen ennalta ehkäisy. Asetuksen terveys- ja ympäristövaikutuksia on selostettu asetusta koskevassa valtioneuvoston kirjelmässä (U9/2004).

4.4. Yhteiskunnalliset vaikutukset

Tällä esityksellä ei ole merkittäviä yhteiskunnallisia vaikutuksia sen lisäksi, mitä REACH-asetuksen voimaantulosta seuraa. REACH-asetuksen yhteiskunnallisia vaikutuksia on selostettu asetusta koskevassa valtioneuvoston kirjelmässä (U9/2004).

Hallituksen vuonna 2006 hyväksymässä Suomen kansallisessa kemikaaliohjelmassa on suositeltu toteutettavaksi kansallinen han-

ke, jolla varmistetaan toiminnanharjoittajien ja viranomaisten toimintaedellytykset REACH-asetuksen täytäntöönpanossa. Hankkeen toteuttamisesta vastaa sosiaali- ja terveysministeriö yhdessä ympäristöministeriön, kaupp- ja teollisuusministeriön, maa- ja metsätalousministeriön sekä elinkeinoelämän järjestöjen ja ammattijärjestöjen kanssa. Työ on käynnistetty mm. koulutuksen, tiedotuksen ja neuvonnan valmistelulla. Neuvontapalvelun järjestäminen on osa kemikaaliohjelman toimeenpanoa.

5. Asian valmistelu

5.1. Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Sosiaali- ja terveysministeriö asetti 31 päivänä toukokuuta 2006 työryhmän, jäljempänä *REGAL-työryhmä*, valmistelemaan REACH- ja GHS-asetusten kansallista toimeenpanoa 1 päivä kesäkuuta 2006 ja 31 päivä tammikuuta 2007 väliseksi ajaksi. Työryhmän määräaikaa on sittemmin jatkettu 1 päivään toukokuuta 2008 saakka. Ryhmän jäsenet ovat sosiaali- ja terveysministeriöstä, ympäristöministeriöstä, kaupp- ja teollisuusministeriöstä, oikeusministeriöstä, Suomen ympäristökeskuksesta sekä Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksesta.

Kansallista neuvontapalvelua valmistelemaan perustettiin työryhmä, jonka tarkoituksena oli laatia ehdotus REGAL-työryhmälle neuvontapalvelusta ja sitä koskevasta lakiehdotuksesta. Työryhmään kuuluivat edustajat Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksesta, sosiaali- ja terveysministeriöstä, Suomen ympäristökeskuksesta, Elinkeinoelämän keskusliitosta, Kemianteollisuus ry:stä sekä Teknisen Kaupan Liitosta. Työryhmä aloitti toimintansa toukokuussa 2006 ja ehdotus valmistui tammikuussa 2007.

5.2. Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

Ehdotus on 5 päivänä maaliskuuta 2007 lähetetty lausunnolle kemikaalineuvottelukunnassa edustettuina oleville viranomaisille, järjestöille, liitoille ja tutkimuslaitoksille sekä näiden lisäksi oikeusministeriölle, puolustusministeriölle ja Suomen Kuntaliittoon.

Lausunto on pyydetty ympäristöministeriöltä, kauppaja teollisuusministeriöltä, sisäasiainministeriöltä, liikenne- ja viestintäministeriöltä, puolustusministeriöltä, oikeusministeriöltä, Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskukselta, Turvatekniikan keskukselta, Suomen ympäristökeskukselta, Kemianteollisuus ry:ltä, Teknisen Kaupan Liitolta, Kemianliitto-Kemifacket ry:ltä, Kansanterveyslaitokselta, Helsingin kaupungilta, Kuluttajavirastolta, Työterveyslaitokselta sekä Suomen luonnonsuojeluliitto ry:ltä ja Suomen Kuntaliitolta.

Lausuntoja saatiin yhteensä 16. Lausunonantajat tukivat laajalti esitystä, ja pitivät sen antamista ehdotetussa muodossa tarkoituksenmukaisena.

Ympäristöministeriön lisäksi sisäasiainministeriö ja puolustusministeriö ovat kiinnittäneet huomiota maanpuolustusta koskevaan poikkeamismahdollisuuteen kemikaalilain ja REACH-asetuksen säännöksistä (esityksen 62 a §). Ympäristöministeriö esittää säännöksen täsmentämistä siten, että maanpuolustustehtävissä olisi pyrittävä noudattamaan REACH-asetusta ja kemikaalilakia. Puolustusministeriö on katsonut, että perustamissopimuksen 296 artiklan nojalla v. 1958 neuvoston antama luettelo artiklan tarkoittamista tuotteista ei ole täysin ajantasainen, ja että Suomen tulisi esittää komissiolle luettelon ajantasaistamista. Sisäasiainministeriö mielestä lainkohdan otsikko pitäisi muuttaa muotoon ”valtion turvallisuusviranomaisia koskeva poikkeukset”, jotta poikkeusmahdollisuus puolustusvoimien lisäksi kattaisi rajavartiolaitoksen ja poliisin turvallisuusviranomaisena. Näitä näkemyksiä ei voitu ottaa huomioon, koska kyseisessä REACH-asetuksen artiklassa tarkoitettu maanpuolustusta koskeva poikkeamismahdollisuus on EY:n perustamissopimuksessa tarkkaan rajattu, ja siinä tarkoitettua luetteloa voidaan muuttaa vain neuvoston yksimielisellä päätöksellä. Maanpuolustusta koskevan kohdan

soveltamisalaa ei siten voida tässä yhteydessä laajentaa.

Oikeusministeriö on esittänyt täsmennyksiä rangaistusäännöksiä koskeviin lainkohtiin rikoslaissa ja niiden perusteluihin.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus (STTV) on korostanut resurssiarvioiden täsmentämisen tarvetta vuodenvaihteessa 2007-2008 annettavalla tätä esitystä täydentävällä hallituksen esityksellä erityisesti toimivaltaiselle viranomaiselle osoitettujen tehtävien sekä valvontaorganisaation tehokkaan toiminnan turvaamiseksi.

Suomen ympäristökeskus on korostanut Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen tavoin viranomaistoiminnan organisoinnin ja resurssoinnin välttämättömyyttä.

Kemianteollisuus ry on esittänyt, että viranomaisten toimintaa koskevia hallituksen esityksen perusteluita selkeytettäisiin. Kemianteollisuus ry on pitänyt tärkeänä erityisesti sitä, että valtionhallinnon resurssit turvataan neuvontapalvelun tehokkaaksi organisoimiseksi. Lisäksi Kemianteollisuus ry on ehdottanut, että käyttöturvallisuustiedotteen toimittamista koskevien vaatimusten siirtymäjärjestelyjä ohjeistettaisiin.

Teknisen Kaupan Liitto on korostanut, että käyttöturvallisuustiedotteen laatimisessa olevista pienistä puutteellisuuksista olisi kohtuutonta rangaista, mikä seikka tulisi REACH-asetuksen käytännön valvontatoimissa ottaa huomioon. Lisäksi liitto on esittänyt kemikaalitietojen toimittamista viranomaisille koskevan velvoitteen kumoamista (48 a §). Tämän velvoitteen kumoamiselle ei kuitenkaan ole perusteluita, koska velvoite edesauttaa osaltaan REACH-asetuksen täytäntöönpanoa.

Suomen luonnonsuojeluliitto ry:n mielestä viranomaisresursseja pitäisi tuntuvasti lisätä ehdotetusta tasosta.

Lausunnoissa esitetyt huomautukset on mahdollisuuksien mukaan otettu huomioon ehdotusta viimeisteltäessä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Kemikaalilaki

2 §. Lain soveltamisala. Lain soveltamisalaan lisättäisiin uudessa 3 momentissa EY:n REACH-asetus ja sen nojalla annettujen Euroopan yhteisöjen säännösten täytäntöönpano. Lyhenteeseen REACH-asetus on päädytty, koska se on kansainvälisesti tunnettu ja viranomaisien lisäksi myös toiminnanharjoittajille tuttu käsite.

8 a §. Toimivaltaiset viranomaiset. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jossa säädetään Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus ja Suomen ympäristökeskus EY:n REACH-asetuksessa tarkoitetuiksi toimivaltaisiksi viranomaisiksi. Mainitut viranomaiset toimivat myös pykälässä mainittujen muiden kemikaaleja koskevien EY-asetusten mukaisina toimivaltaisina viranomaisina. REACH-asetuksen 121 artiklassa säädetään jäsenvaltioiden velvollisuudesta nimetä asetuksen toimivaltainen viranomainen tai toimivaltaiset viranomaiset. Lisäksi artiklassa säädetään, että jäsenvaltioiden on asetettava toimivaltaisten viranomaisten käyttöön riittävät resurssit, jotta nämä voivat suorittaa REACH-asetuksen mukaiset tehtävänsä oikea-aikaisesti ja tehokkaasti. REACH-asetuksessa asetetaan toimivaltaisille viranomaisille tehtäviä, jotka liittyvät mm. aineiden arvioimiseen, lupa- ja rajoitusmenettelyihin ja kemikaalien riskeistä tiedottamiseen sekä yhteydenpitoon Euroopan kemikaaliviraston ja muiden toimijoiden kanssa. Toimivaltaiset viranomaiset myös velvoitetaan tukemaan kemikaaliviraston komiteoiden työtä. Toimivaltaisten viranomaisten resurssitarpeita käsitellään tarkemmin edellä kohdassa 4.2.

Pykälän nimike ehdotetaan muutettavaksi nimikkeestä ”Muut viranomaiset” sisältöä paremmin vastaavaksi ”Toimivaltaiset viranomaiset”.

8 b §. Kansallinen neuvontapalvelu. Lakiin lisättäisiin uusi 8 b pykälä, jonka mukaan REACH-asetuksen 124 artiklan mukaisen kansallisen neuvontapalvelun järjestäisivät

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus ja Suomen ympäristökeskus yhteistyössä. Valtioneuvosto voisi lisäksi antaa asetuksella tarkemmat säännökset neuvontapalvelun järjestämisestä ja toteuttamisesta.

Neuvontapalvelun vaatimia resursseja on käsitelty tarkemmin edellä kappaleessa 4.2.

17 §. Päälys ja tiedonantovelvollisuus. Lailla kumottaisiin 17 §:n 3 ja 4 momentit, koska REACH-asetuksen 31 artiklassa ja II liitteessä säädetään päällekkäisesti vastaavasta toiminnanharjoittajan velvollisuudesta toimittaa aineen tai valmisteen vastaanottajalle käyttöturvallisuustiedote.

19 §. Asetuksenantovaltuus ja määräysten antaminen. Lailla kumottaisiin 19 §:n 3 momentti. REACH-asetuksen 31 artiklassa ja II liitteessä säädetään käyttöturvallisuustiedotetta koskevista vaatimuksista. Nykyisen 3 momentin mukaan ministeriö, jonka toimialaan työsuojelu ja sen valvonta kuuluvat, antaisi tarkempia määräyksiä käyttöturvallisuustiedotteesta. Tämä momentti ehdotetaan kumottavaksi REACH-asetuksen kanssa päällekkäisenä säädöksenä.

48 a §. Tietojen toimittaminen kemikaalista. Lailla muutettaisiin 48 a §:n 2 momenttia. Nykyisen 2 momentin mukaan toiminnanharjoittaja toimittaisi Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskukselle tiedot edellä kumottavaksi esitetyn 17 §:n 3 momentin tarkoittamasta kemikaalista. Muutetun 2 momentin mukaan tiedot toimitettaisiin REACH-asetuksen 31 artiklassa tarkoitettusta kemikaalista. Kemikaalitiedot toimitetaan käyttöturvallisuustiedotteen perusteella. Koska käyttöturvallisuustiedotetta koskevat säännökset muutetaan REACH-asetuksessa, pitää myöskin kemikaalitietojen toimittamista koskevia säännöksiä muuttaa vastaavasti.

52 §. Kemikaalirikkomus. Lailla muutettaisiin 52 §:n 1 momentin 1 kohtaa siten, että lainkohdan tunnusmerkistöstä poistettaisiin viittaus nyt kumottavassa 17 §:n 3 momentissa tarkoitettuun käyttöturvallisuustiedotteen laatimiseen tai antamiseen. Lainkohdassa viittaukset kemikaalilain pykälisiin 18 a, 20, 25, 30 c ja 30 e on ehdotuksessa järjestetty nousevaan suuruusjärjestykseen. Lisäksi la-

kiin lisättäisiin uusi 2 momentti, jonka mukaan REACH-asetuksen 31 artiklan mukaisen käyttöturvallisuustiedotteen toimittamatta jättämisestä tai siinä olevista puutteista, 32 - 34 artiklan mukaisen toimitusketjussa eteen- tai taaksepäin tiedottamisen laiminlyönnistä, 35 artiklan mukaisen työnantajan tiedottamisvelvollisuuden laiminlyönnistä taikka 36 artiklan mukaisen tietojen säilyttämisen tai toimivaltaiselle viranomaiselle tai Euroopan kemikaalivirastolle toimittamisen laiminlyönnistä, voitaisiin tuomita rangaistukseen kemikaalirikkomuksesta. Näiden säännösten merkitys on ensisijaisesti ehkäisevä.

12 luku. Erinäisiä säännöksiä

62 a §. *Maanpuolustusta koskevat poikkeukset.* Lakiin lisättäisiin uusi pykälä, jossa annettaisiin valtuutus valtioneuvoston asetuksella säätää poikkeuksia tämän lain ja REACH-asetuksen noudattamisesta, jos se on välttämätöntä maanpuolustuksen vuoksi. Pykälässä ehdotetaan annettavaksi asetuksenantovaltuus maanpuolustuksen vuoksi REACH-asetuksen 2 artiklan 3 kohdan nojalla. Kyseisessä REACH-asetuksen artiklakohdassa tarkoitetaan perustamissopimuksen 296 artiklan 1 kohdan b alakohtaa, jossa viitataan luetteloon tietyistä tuotteista, joita tällainen poikkeusmenettely voisi koskea.

Perustamissopimuksen 296 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan jokainen jäsenvaltio voi toteuttaa toimenpiteet, jotka se katsoo tarpeelliseksi keskeisten turvallisuusasetujensa turvaamiseksi ja jotka liittyvät aseiden, ammusten ja sotatarvikkeiden tuotantoon tai kauppaan. Nämä toimenpiteet eivät kuitenkaan saa heikentää sellaisten tuotteiden kilpailun edellytyksiä yhteismarkkinoilla, joita ei ole tarkoitettu nimenomaan sotilaalliseen käyttöön. Lisäksi neuvosto voi yksimielisesti komission ehdotuksesta muuttaa luetteloa, jonka se on vahvistanut 15 päivänä huhtikuuta 1958 tuotteista, joihin sovelletaan 1 kohdan b alakohtaa. Poikkeusmenettelyä voitaisiin täten soveltaa tässä luettelossa tarkoitettuihin tuotteisiin. Valtioneuvoston asetuksessa voitaisiin säätää myös poikkeukselle asetettavista ehdoista terveyden ja ympäristön suojelemiseksi lain tarkoitus huomioon ottaen. Käytännössä tällainen poikkeus voisi tul-

la kysymykseen, jos kemikaalilain tai REACH-asetuksen noudattaminen ei maanpuolustuksen luonteen, tarkoituksen tai erityistehtävien vuoksi olisi mahdollista, tai jos maan keskeisten turvallisuusasetujen vuoksi olisi pidettävä tavanomaista tiukemmin salassa tietoja, jotka kemikaalilain tai REACH-asetuksen mukaan on toimitettava. Poikkeusten välttämättömyys tarkoittaa sitä, että poikkeusten tulisi koskea vain niitä toimintoja ja niitä aineita, valmisteita tai esineitä, joilla on merkitystä maanpuolustuksen kannalta. Poikkeusten haitalliset terveys- ja ympäristövaikutukset olisi myös pyrittävä minimoimaan. Poikkeusta säädettäessä olisi varmistettava puolustushallinnon oma valvonta sekä huolehdittava riskinhallintakeinoista.

1.2. Rikoslaki

44 luku. Terveyttä ja turvallisuutta vaarantavista rikoksista

1 §. *Terveysrikos.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä viitattaisiin kemikaalilain lisäksi myös REACH-asetukseen. REACH-asetuksen mukaisten velvoitteiden rikkomisesta voitaisiin täten tuomita terveysrikoksesta, jos laiminlyönti aiheuttaisi ihmisen terveydelle tai hengelle vaaraa, sakkoon tai törkeimmissä tapauksissa enintään puoleksi vuodeksi vankeusrangaistukseen. REACH-asetuksessa käytetään REACH-asetuksen soveltamisalaan kuuluvasta kemikaalista määritelmää: aine sellaisenaan, valmisteessa tai esineessä. 1 §:n määritelmään sisältyy nykymuodossaan termit aine ja tavara. Nyt ehdotetulla muutoksella lisättäisiin 44 luvun 1 §:ään termit valmiste ja esine REACH-asetuksen mukaisesti. Edellä mainitut termit saattavat joiltain osin olla päällekkäisiä laissa jo olevien termien kanssa, mutta yhtenäisyyden varmistamiseksi REACH-asetuksen kanssa on nämä termit tarpeen lisätä lakiin.

48 luku. Ympäristörikoksista

1 §. *Ympäristön turmeleminen.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä viitattaisiin kemikaalilain lisäksi myös REACH-

asetukseen. REACH-asetuksen mukaisten velvoitteiden rikkomisesta voitaisiin täten tuomita ympäristön turmelemisrikoksesta, jos teko olisi omiaan aiheuttamaan ympäristön pilaantumista, muuta vastaavaa ympäristön haitallista muuttumista tai roskaantumista taikka vaaraa terveydelle, sakkoon tai törkeimmissä tapauksissa enintään kahdeksi vuodeksi vankeusrangaistukseen. REACH-asetuksen vastaisista teoista voisi törkeimmissä tapauksissa seurata enintään 6 vuotta vankeutta rikoslain 48 luvun 2 §:n, jossa säädetään rangaistavaksi törkeä ympäristön turmeleminen, nojalla. Rikoslain 48 luvun 2 §:ää voidaan soveltaa, jos toiminnanharjoittaja rikkoo edellä 1 §:ssä tarkoitettua viranomaisen antamaa määräystä tai kieltoa koskien kemikaalin valmistamista, luovuttamista, kuljettamista, käyttämistä taikka aineen, valmisteiden tai tuotteen säilyttämistä tai laitteen käyttämistä. Vaikkakaan rikoslain 48 luvun 2 §:ää ei tällä ehdotuksella esitetä muutettavaksi, on 2 §:ssä oleva viittaus 1 §:ään tärkeä huomioida, koska se vaikuttaa REACH-asetuksen kansalliseen soveltamisalaan.

REACH-asetuksessa käytetään REACH-asetuksen soveltamisalaan kuuluvasta kemikaalista määritelmää: aine sellaisenaan, valmisteessa tai esineessä. 1 §:n määritelmään sisältyy nykymuodossaan termit aine, valmiste tai tuote. Nyt ehdotetulla muutoksella lisättäisiin luvun 1 §:ään termi esine REACH-asetuksen mukaisesti. Edellä mainittu termi saattaa joiltain osin olla päällekkäinen laissa jo olevien termien kanssa, mutta yhtenäisyyden varmistamiseksi REACH-asetuksen kanssa on tämä termi tarpeen lisätä lakiin.

REACH-asetuksen siirtymäsäännösten vaikutus rangaistussääntelyyn:

REACH-asetus sisältää useita siirtymäsäännöksiä asetuksen velvoitteiden täyttämiseksi. Vaikka itse asetus tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2007, asetuksen osastoja II, III, V, VI, VII, XI ja XII sekä artikloja 128 ja 136 sovelletaan vasta 1 päivästä kesäkuuta 2008 alkaen. Artiklaa 135 sovelletaan 1 päivästä elokuuta 2008 alkaen ja osastoa VIII ja liitettä XVII sovelletaan 1 päivästä

kesäkuuta 2009 alkaen. Ehdotetulla muutoksella myös nämä siirtymäaikojen jälkeen sovellettavat velvoitteet tulisivat rikoslain soveltamispiiriin, kuitenkin ottaen huomioon REACH-asetuksen siirtymäsäännökset. Koska kemikaalilaista kumotaan 17 §:n 3 momentti (ks. edellä perustelut), on tarpeen kemikaalilain uuden 52 §:n 2 momentin lisäksi säätää jo tässä vaiheessa myös REACH-asetuksen mukaisten törkeiden tekosten rangaistavuudesta ehdotetulla rikoslain muutoksella.

Rangaistussääntelyn piiriin tulevat uudet REACH-asetuksen mukaiset velvoitteet:

REACH-asetus tuo joitakin uusia velvoitteita rangaistussääntelyn piiriin. Tällaisia uusia velvoitteita ovat muuan muassa yli 1 tonnia vuodessa valmistajaa tai maahantuoja kohti valmistettavia tai EU-alueelle maahan tuotavia aineita koskeva rekisteröintivelvollisuus sekä eräille, myöhemmässä vaiheessa määriteltäville ns. erityistä huolta aiheuttaville aineille tuleva aineen käyttöä koskeva lupamenettely. Myös kemikaaleja koskevan tiedon tuottamisen ja jakamisen merkitys korostuu REACH-asetuksessa nykyiseen kemikaalilainsäädäntöön verrattuna. Esimerkiksi käyttöturvallisuustiedotteessa on huomioitava aineen valmistajan tai maahantuojan tekemän turvallisuusarvioinnin tulokset, joissa kuvataan aineen turvalliseen käyttöön liittyvät riskinhallintatoimenpiteet.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Ehdotetun 8 b §:n mukaan valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää tarkemmin REACH-asetuksen 124 artiklan mukaisen neuvonnan järjestämisestä ja toteuttamisesta.

Lisäksi 62 a §:ssä säädettäisiin valtuudesta säätää valtioneuvoston asetuksella maanpuolustusta koskevia poikkeuksia kemikaalilain ja REACH-asetuksen noudattamisesta. REACH-asetuksen 2 artiklan 3 kohdassa on tätä koskeva poikkeamismahdollisuus. Kyseisessä REACH-asetuksen artiklakohdassa tarkoitetaan perustamissopimuksen 296 artiklan 1 kohdan b alakohtaa, jossa viitataan lueteloon tietyistä tuotteista, joita tällainen

poikkeusmenettely voisi koskea. Poikkeamismahdollisuus on siten tarkkaan rajattu. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin lisäksi säätää poikkeukselle asetettavista ehdoista terveyden ja ympäristön suojelemiseksi. Käytännössä tällainen poikkeus voisi tulla kysymykseen, jos kemikaalilain tai REACH-asetuksen noudattaminen ei maanpuolustuksen luonteen, tarkoituksen tai erityistehtävien vuoksi olisi mahdollista, tai jos maan keskeisten turvallisuusasetusten vuoksi olisi pidettävä tavanomaista tiukemmin salassa tietoja, jotka kemikaalilain tai REACH-asetuksen mukaan on toimitettava. Poikkeusten välttämättömyys tarkoittaa sitä, että poikkeusten tulisi koskea vain niitä toimintoja ja niitä aineita, valmisteita tai esineitä, joilla on merkitystä maanpuolustuksen kannalta. Poikkeus-

ten haitalliset terveys- ja ympäristövaikutukset olisi myös pyrittävä minimoimaan. Poikkeusta säädettäessä olisi varmistettava puolustushallinnon oma valvonta sekä huolehdittava riskinhallintakeinoista.

3. Voimaantulo

Nämä lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2007, samanaikaisesti kuin REACH-asetuksen ensimmäiset jäsenmaita koskevat velvoitteet tulevat voimaan.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**kemikaalilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 14 päivänä elokuuta 1989 annetun kemikaalilain (744/1989) 17 §:n 3 ja 4 momentti, sekä 19 §:n 3 momentti, sellaisena kuin ne ovat, 17 §:n 3 ja 4 momentti laissa 1412/1992 ja 19 §:n 3 momentti laissa 12/1997,

muutetaan 8 a §:n otsikko, 48 a §:n 2 momentti ja 52 §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisina kuin ne ovat, 8 a §:n otsikko ja 52 §:n 1 momentin 1 kohta laissa 136/2006 ja 48 a §:n 2 momentti 368/1998, sekä

lisätään 2 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 1412/1992 ja laeissa 1198/1999 ja 391/2005, uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti ja 4 momentti siirtyvät 4 ja 5 momentiksi, 8 a §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 136/2006, uusi 4 momentti, lakiin uusi 8 b §, 52 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 404/2002 ja mainitussa laissa 136/2006, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, sekä lakiin uusi 62 a § seuraavasti:

2 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan lisäksi kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenetelystä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/105/EY ja 2000/21/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1907/2006, *jäljempänä REACH-asetus*, ja sen nojalla annettujen Euroopan yhteisöjen säännösten täytäntöönpanoon.

8 a §

Toimivaltaiset viranomaiset

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus ja Suomen ympäristökeskus toimivat REACH-asetuksen 121 artiklassa tarkoitettuina toimivaltaisina viranomaisina kumpikin omalla toimialallaan.

8 b §

Kansallinen neuvontapalvelu

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus ja Suomen ympäristökeskus vastaavat kansallisen neuvontapalvelun järjestämisestä REACH-asetuksen 124 artiklan mukai-

sen neuvonnan antamiseksi valmistajille, maahantuojille, jatkokäyttäjille, jakelijoille ja muille asianosaisille. Neuvontapalvelun järjestämisestä ja toteuttamisesta voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

48 a §

Tietojen toimittaminen kemikaalista

Kemikaalien valmistajan, maahantuojan, jakelijan tai muun toiminnanharjoittajan, joka vastaa kemikaalin saattamisesta markkinoille tai käyttöön Suomessa, on toimitettava tiedot REACH-asetuksen 31 artiklassa tarkoitetusta kemikaalista Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskukselle.

52 §

Kemikaalirikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) laiminlyö 18 a §:ssä tarkoitetun tietojen toimittamisvelvollisuuden, 20 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen tekemisen, 25 §:ssä tarkoitetun hyväksymisen hakemisen, 30 c §:ssä tarkoitetun rekisteröinnin hakemisen taikka 30 e §:ssä tarkoitetun luvan hakemisen tai ilmoituksen tekemisen, tai

Jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, kemikaalirikkomuksesta

tuomitaan myös se, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo REACH-asetuksen

1) 31 artiklan velvollisuutta, joka koskee käyttöturvallisuustiedotetta ja siltä edellytettävien tietojen toimittamista vastaanottajalle;

2) 32 artiklan mukaista aineita tai valmisteita koskevaa tiedottamisvelvollisuutta;

3) 33 ja 34 artiklan tiedottamisvelvollisuutta tai 35 artiklan mukaista työntekijöiden tiedonsaantimahdollisuutta; taikka

4) 36 artiklan mukaista velvollisuutta säilyttää tietoja tai toimittaa niitä toimivaltaiselle viranomaiselle tai Euroopan kemikaalivirastolle.

12 luku

Erinäisiä säännöksiä

62 a §

Maanpuolustusta koskevat poikkeukset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää maanpuolustuksen kannalta välttämättömiä poikkeuksia tämän lain ja REACH-asetuksen noudattamisesta sen mukaan, mitä REACH-asetuksen 2 artiklan 3 kohdassa säädetään. Asetuksessa voidaan säätää poikkeukselle asetettavista ehdoista terveyden ja ympäristön suojelemiseksi lain tarkoitus huomioon ottaen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2007.

2.

Laki**rikoslain 44 luvun 1§:n ja 48 luvun 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä joulukuuta 1889 annetun rikoslain (39/1889) 44 luvun 1 §:n 1 momentti ja 48 luvun 1 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 44 luvun 1 §:n 1 momentti laissa 1261/2006 ja 48 luvun 1 §:n 1 momentti laissa 138/2006, seuraavasti:

44 luku.

Terveyttä ja turvallisuutta vaarantavista rikoksista

1 §

Terveysrikos

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) kasvinsuojeluaineista annetun lain (1259/2006),

2) kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain (75/2004),

3) kemikaalilain (744/1989), kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenetelyistä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/105/EY ja 2000/21/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1907/2006, *jäljempänä REACH-asetuksen*,

4) terveydensuojelulain (763/1994) tai

5) elintarvikelain (23/2006)

taikka niiden nojalla annetun säännöksen tai yleisen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen vastaisesti valmistaa, käsittelee, tuo tai tahallaan yrittää tuoda maahan, pitää hallussaan, varastoi, kuljettaa, pitää myynnissä, välittää tai luovuttaa tavaraa tai ainetta, valmistetta tai esinettä siten, että teko on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen hengelle tai terveydelle, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *terveysrikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

48 luku

Ympäristörikoksista

1 §

Ympäristön turmeleminen

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) saattaa, päästää tai jättää ympäristöön esineen, ainetta, säteilyä tai muuta sellaista lain tai sen nojalla annetun säännöksen taikka yleisen tai yksittäistapausta koskevan määrä-

yksen vastaisesti taikka ilman laissa edellytettyä lupaa tai lupaehtojen vastaisesti,

2) valmistaa, luovuttaa, kuljettaa, käyttää, käsittelee tai säilyttää ainetta, valmistetta, tuotetta tai esinettä taikka käyttää laitetta kemikaalilain (744/1989), REACH-asetuksen tai näiden taikka ympäristönsuojelulain (86/2000) nojalla annetun säännöksen vastaisesti tai otsonikerrosta heikentävistä aineista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2037/2000 vastaisesti tai pysyvistä orgaanisista yhdisteistä sekä direktiivin 79/117/ETY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 850/2004 vastaisesti taikka jätelain (1072/1993) 60 §:n 1 momentissa mainitun säännöksen tai jätelain nojalla annetun säännöksen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen tai kiellon vastaisesti taikka laiminlyö jätelain mukaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuutensa tai

3) tuo maahan, vie maasta tai siirtää Suomen alueen kautta jätettä jätelain tai sen nojalla annetun säännöksen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen vastaisesti tai jätelain 45 §:n 1 momentissa mainitun jätteesiirtoasetuksen 26 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla taikka tuo maahan tai vie maasta ai-

netta, valmistetta tai tuotetta vastoin ympäristönsuojelulain nojalla annettua asetusta tai vastoin otsonikerrosta heikentävistä aineista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 2037/2000 taikka vastoin vaarallisten kemikaalien viennistä ja tuonnista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 304/2003 tai vastoin pysyvistä orgaanisista yhdisteistä sekä direktiivin 79/117/ETY muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 850/2004 taikka vie maasta muuntogeenisiä organismeja, niitä sisältäviä elintarvikkeita tai rehuja vastoin muuntogeenisten organismien valtioiden rajat ylittävistä siirroista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1946/2003 siten, että teko on omiaan aiheuttamaan ympäristön pilaantumista, muuta vastaavaa ympäristön haitallista muuttumista tai roskaantumista taikka vaaraa terveydelle, on tuomittava *ympäristön turmelemisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2007.

Helsingissä 27 päivänä huhtikuuta 2007

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Paula Risikko*

1.

Laki**kemikaalilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 14 päivänä elokuuta 1989 annetun kemikaalilain (744/1989) 17 §:n 3 ja 4 momentti, sekä 19 §:n 3 momentti, sellaisena kuin ne ovat, 17 §:n 3 ja 4 momentti laissa 1412/1992 ja 19 §:n 3 momentti laissa 12/1997,

muutetaan 8 a §:n otsikko, 48 a §:n 2 momentti ja 52 §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisina kuin ne ovat, 8 a §:n otsikko ja 52 §:n 1 momentin 1 kohta laissa 136/2006 ja 48 a §:n 2 momentti 368/1998, sekä

lisätään 2 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 1412/1992 ja laeissa 1198/1999 ja 391/2005, uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti ja 4 momentti siirtyvät 4 ja 5 momentiksi, 8 a §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 136/2006, uusi 4 momentti, lakiin uusi 8 b §, 52 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 404/2002 ja mainitussa laissa 136/2006, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, sekä lakiin uusi 62 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

2 §

2 §

Lain soveltamisala

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan lisäksi kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenetelystä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/105/EY ja 2000/21/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1907/2006, jäljempänä REACH-asetus, ja sen nojalla annettujen Euroopan yhteisöjen säännösten täytäntöönpanoon.

8 a §

Muut viranomaiset

8 a §

Toimivaltaiset viranomaiset

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus ja Suomen ympäristökeskus toimivat REACH-asetuksen 121 artiklassa tarkoitettuina toimivaltaisina viranomaisina kumpikin omalla toimialallaan.

8 b §

Kansallinen neuvontapalvelu

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus ja Suomen ympäristökeskus vastaavat kansallisen neuvontapalvelun järjestämisestä REACH-asetuksen 124 artiklan mukaisen neuvonnan antamiseksi valmistajille, maahantuojille, jatkokäyttäjille, jakelijoille ja muille asianosaisille. Neuvontapalvelun järjestämisestä ja toteuttamisesta voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

17 §

Päällys ja tiedonantovelvollisuus

Kemikaalin valmistajan, maahantuojan, jakelijan tai muun toiminnanharjoittajan, joka vastaa kemikaalin markkinoille tai käyttöön luovuttamisesta, on laadittava ammattikäyttöön tarkoitettua kemikaalista käyttöturvallisuustiedote:

1) jos kemikaali on luokiteltu terveydelle tai ympäristölle vaaralliseksi taikka palo- ja räjähdysvaaralliseksi; tai

2) jos kemikaalin ominaisuudet ovat muutoin sellaisia, että sen käsittelystä, käytöstä tai varastoinnista voi aiheutua vaaraa terveydelle tai ympäristölle taikka palo- ja räjähdysvaaraa.

Kemikaalin valmistajan, maahantuojan, jakelijan tai muun toiminnanharjoittajan,

(3 mom. kumotaan)

(4 mom. kumotaan)

joka vastaa kemikaalin luovuttamisesta markkinoille tai käyttöön, tulee antaa käyttöturvallisuustiedote vastaanottajalle, jos kemikaalia käytetään teollisessa toiminnassa tai muutoin ammatissa.

19 §

Asetuksenantovaltuus ja määräysten antaminen

Ministeriö, jonka toimialaan työsuojelu ja sen valvonta kuuluvat, antaa tarkempia määräyksiä käyttöturvallisuustiedotteesta. (10.1.1997/12)

(3 mom. kumotaan)

48 a §

Tietojen toimittaminen kemikaalista

Kemikaalien valmistajan, maahantuojaan, jakelijan tai muun toiminnanharjoittajan, joka vastaa kemikaalin luovuttamisesta markkinoille tai käyttöön Suomessa, tulee toimittaa tiedot 17 §:n 3 momentissa tarkoitettusta kemikaalista sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskukselle. (29.5.1998/368)

48 a §

Tietojen toimittaminen kemikaalista

Kemikaalien valmistajan, maahantuojan, jakelijan tai muun toiminnanharjoittajan, joka vastaa kemikaalin saattamisesta markkinoille tai käyttöön Suomessa, on toimitettava tiedot REACH-asetuksen 31 artiklassa tarkoitettusta kemikaalista Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskukselle.

52 §

Kemikaalirikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta
1) laiminlyö 25 §:ssä tarkoitetun hyväksymisen hakemisen, 30 c §:ssä tarkoitetun rekisteröinnin hakemisen, 30 e §:ssä tarkoitetun luvan hakemisen tai ilmoituksen tekemisen, 20 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen tekemisen, 17 §:n 3 momentissa tarkoitetun käyttöturvallisuustiedotteen laatimisen tai antamisen taikka 18 a §:ssä tarkoitetun tie-

52 §

Kemikaalirikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta
1) laiminlyö 18 a §:ssä tarkoitetun tietojentoimittamisvelvollisuuden, 20 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen tekemisen, 25 §:ssä tarkoitetun hyväksymisen hakemisen, 30 c §:ssä tarkoitetun rekisteröinnin hakemisen taikka 30 e §:ssä tarkoitetun luvan hakemisen tai ilmoituksen tekemisen, tai

tojentuomittamisvelvollisuuden tai

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *kemikaalirikkomuksesta* sakkoon.

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *kemikaalirikkomuksesta* sakkoon.

Jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, kemikaalirikkomuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo REACH-asetuksen

1) 31 artiklan velvollisuutta, joka koskee käyttöturvallisuustiedotetta ja siltä edellytettävien tietojen toimittamista vastaanottajalle;

2) 32 artiklan mukaista aineita tai valmisteita koskevaa tiedottamisvelvollisuutta;

3) 33 ja 34 artiklan tiedottamisvelvollisuutta tai 35 artiklan mukaista työntekijöiden tiedonsaantimahdollisuutta; taikka

4) 36 artiklan mukaista velvollisuutta säilyttää tietoja tai toimittaa niitä toimivaltaiselle viranomaiselle tai Euroopan kemikaalivirastolle.

12 luku

Erinäisiä säännöksiä

12 luku

Erinäisiä säännöksiä

62 a §

Maanpuolustusta koskevat poikkeukset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää maanpuolustuksen kannalta välttämättömiä poikkeuksia tämän lain ja REACH-asetuksen noudattamisesta sen mukaan, mitä REACH-asetuksen 2 artiklan 3 kohdassa säädetään. Asetuksessa voidaan säätää poikkeukselle asetettavista ehdoista terveyden ja ympäristön suojelemiseksi lain tarkoitus huomioon ottaen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2007.

2.

Laki**rikoslain 44 luvun 1 §:n ja 48 luvun 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä joulukuuta 1889 annetun rikoslain (39/1889) 44 luvun 1 §:n 1 momentti ja 48 luvun 1 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 44 luvun 1 §:n 1 momentti laissa 1261/2006 ja 48 luvun 1 §:n 1 momentti laissa 138/2006, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

44 luku

44 luku

Terveyttä ja turvallisuutta vaarantavista rikoksista**Terveyttä ja turvallisuutta vaarantavista rikoksista**

1 §

1 §

*Terveysrikos**Terveysrikos*

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

1) kasvinsuojeluaineista annetun lain (1259/2006),

1) kasvinsuojeluaineista annetun lain (1259/2006),

2) kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain (75/2004),

2) kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain (75/2004),

3) kemikaalilain (744/1989),

3) kemikaalilain (744/1989), *kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenetelyistä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/105/EY ja 2000/21/EY kumoamisesta*), annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1907/2006, *jäljempänä REACH-asetuksen*,

4) terveydensuojelulain (763/1994) tai

4) terveydensuojelulain (763/1994) tai

5) elintarvikelain (23/2006)

5) elintarvikelain (23/2006)

taikka niiden nojalla annetun säännöksen tai yleisen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen vastaisesti valmistaa, käsittelee, tuo tai tahallaan yrittää tuoda maahan, pitää hallussaan, varastoi, kuljettaa, pitää

taikka niiden nojalla annetun säännöksen tai yleisen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen vastaisesti valmistaa, käsittelee, tuo tai tahallaan yrittää tuoda maahan, pitää hallussaan, varastoi, kuljettaa, pitää

myynnissä, välittää tai luovuttaa tavaraa tai ainetta siten, että teko on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen hengelle tai terveydelle, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, terveysrikoksesta sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

myynnissä, välittää tai luovuttaa tavaraa tai ainetta, *valmistetta tai esinettä* siten, että teko on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen hengelle tai terveydelle, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, terveysrikoksesta sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

48 luku

Ympäristörikoksista

1 §

Ympäristön turmeleminen

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) saattaa, päästää tai jättää ympäristöön esineen, ainetta, säteilyä tai muuta sellaista lain tai sen nojalla annetun säännöksen taikka yleisen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen vastaisesti taikka ilman laissa edellytettyä lupaa tai lupaehtojen vastaisesti,

2) valmistaa, luovuttaa, kuljettaa, käyttää, käsittelee tai säilyttää ainetta, valmistetta tai tuotetta taikka käyttää laitetta kemikaalilain taikka sen tai ympäristönsuojelulain (86/2000) nojalla annetun säännöksen vastaisesti tai otsonikerrosta heikentävistä aineista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2037/2000 vastaisesti tai pysyvistä orgaanisista yhdisteistä sekä direktiivin 79/117/ETY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 850/2004 vastaisesti taikka jätelain (1072/1993) 60 §:n 1 momentissa mainitun säännöksen tai jätelain nojalla annetun säännöksen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen tai kiellon vastaisesti taikka laiminlyö jätelain mukaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuutensa taikka

3) tuo maahan, vie maasta tai siirtää Suomen alueen kautta jätettä jätelain tai sen nojalla annetun säännöksen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen vastaisesti tai jätelain 45 §:n 1 momentissa mainitun jätteen-

48 luku

Ympäristörikoksista

1 §

Ympäristön turmeleminen

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) saattaa, päästää tai jättää ympäristöön esineen, ainetta, säteilyä tai muuta sellaista lain tai sen nojalla annetun säännöksen taikka yleisen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen vastaisesti taikka ilman laissa edellytettyä lupaa tai lupaehtojen vastaisesti,

2) valmistaa, luovuttaa, kuljettaa, käyttää, käsittelee tai säilyttää ainetta, valmistetta, tuotetta *tai esinettä* taikka käyttää laitetta kemikaalilain, *REACH-asetuksen tai näiden taikka* ympäristönsuojelulain (86/2000) nojalla annetun säännöksen vastaisesti tai otsonikerrosta heikentävistä aineista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2037/2000 vastaisesti tai pysyvästi orgaanisista yhdisteistä sekä direktiivin 79/117/ETY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 850/2004 vastaisesti taikka jätelain (21072/1993) 60 §:n 1 momentissa mainitun säännöksen tai jätelain nojalla annetun säännöksen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen tai kiellon vastaisesti taikka laiminlyö jätelain mukaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuutensa *tai*

3) tuo maahan, vie maasta tai siirtää Suomen alueen kautta jätettä jätelain tai sen nojalla annetun säännöksen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen vastaisesti tai jätelain 45 §:n 1 momentissa mainitun jätteen-

siirtoasetuksen 26 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla taikka tuo maahan tai vie maasta ainetta, valmistetta tai tuotetta vastoin ympäristönsuojelulain nojalla annettua asetusta tai vastoin otsonikerrosta heikentävistä aineista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 2037/2000 taikka vastoin vaarallisten kemikaalien viennistä ja tuonnista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 304/2003 tai vastoin pysyvistä orgaanisista yhdisteistä sekä direktiivin 79/117/ETY muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 850/2004 taikka vie maasta muuntogeenisiä organismeja, niitä sisältäviä elintarvikkeita tai rehuja vastoin muuntogeenisten organismien valtioiden rajat ylittävistä siirroista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1946/2003 siten, että teko on omiaan aiheuttamaan ympäristön pilaantumista, muuta vastaavaa ympäristön haitallista muuttumista tai roskaantumista taikka vaaraa terveydelle, on tuomittava ympäristön turmelemisesta sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

siirtoasetuksen 26 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla taikka tuo maahan tai vie maasta ainetta, valmistetta tai tuotetta vastoin ympäristönsuojelulain nojalla annettua asetusta tai vastoin otsonikerrosta heikentävistä aineista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 2037/2000 taikka vastoin vaarallisten kemikaalien viennistä ja tuonnista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 304/2003 tai vastoin pysyvistä orgaanisista yhdisteistä sekä direktiivin 79/117/ETY muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 850/2004 taikka vie maasta muuntogeenisiä organismeja, niitä sisältäviä elintarvikkeita tai rehuja vastoin muuntogeenisten organismien valtioiden rajat ylittävistä siirroista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1946/2003 siten, että teko on omiaan aiheuttamaan ympäristön pilaantumista, muuta vastaavaa ympäristön haitallista muuttumista tai roskaantumista taikka vaaraa terveydelle, on tuomittava ympäristön turmelemisesta sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2007.
